

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délelben			

A minisztertanács előtt Fiume annektálása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 10.

Susakról jelentik: A lakosság körében nagy az idegesség a fiumei csapatösszevonások miatt. Azt hiszik, hogy Diaz tábornok nyomást akar gyakorolni Mussolinira oly módon, hogy Olaszország ne ismerje el a rappalói szerződést és annektálja Fiumét. Ebben az esetben azonban Diaz odaadná a Baross-kikötőt és Deltát az SHS államnak.

A minisztertanács tegnapi ülésén megvitatta a Fiuméből érkező nyugtalanító híreket és elhatározta, hogy viszahívja Ribán dr.-t, a szerb-olasz határmegállapító-bizottság jugoszláv delegációjának vezetőjét, hogy pontosabb információt szerezhessen tőle Fiume kérdéséről.

A francia-belga határzár komplikálódik.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jul. 10.

A londoni és római német nagykövete panaszt emelnek az angol és olasz kormánynál, hogy a franciák és belgák által életbeléptetett határzár, a megszállt és meg nem szállt rész között, veszélyezteti az ottani lakosság életét. A helyzet komolyságát mutatja, hogy Stressemann, a néppárt vezetője felvetette a kérdést, hogyha a helyzet nem enyhül, folytatható-e a parlamentarizmus s nem kell-e attól tartani, hogy a legtulsóbb radikalizmus mághoz ragadja a hatalmat.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 10.

A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén, az indemnitási vitával kapcsolatban az egységes pártiak szóaltak fel. Petrovity György a zsidókérdésről beszélve, az utódállamok zsidóságának magatartásáról nyilatkozott nagy elismeréssel. Napirend előtt a szociáldemokrata-párt tiltakozását fejezte ki afelett, hogy a kommunista pucezból kifolyólag letartóztatott Esztergályos János ellen a kommunistaság vádját emelik.

Jól megy a Molochnak.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Moszkva, jul. 10.

A „Havas” távirati ügynökség jelenté: A jubaki, hanskjii és bakui petróleumforrások közül több kigyulladt. A kár milliárdokra rug.

Bánát közbiztonságának kérdése a szkupstinában.

Megválasztották a parlamenti bizottságokat.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 10.

A szkupstina tegnapi ülésén hét parlamenti bizottságnak megválasztása szerepelt. Mint rendesen, ezúttal is számos felszólalás történt a napirend előtt, amelyekre a miniszterek azonnal válaszoltak is.

Dimitrijevit Mita (földművelésügyi) a délszerbiai katonaszökevények ügyében interpellálta a hadügyminisztert.

Pésity Petar hadügyminiszter válaszában kifejtette, hogy rendeletet adott ki, mely szerint a jövőben nem indítanak bünvádi eljárást a katonaszökevények ellen, hanem csak a rendes katonai kihágási büntetéseket kapják. A rendelettel — mondotta a miniszter — lehetővé akarja tenni, hogy azok is visszatérhessenek csapatukhoz, akik már régebben megszöktek és a büntetéstől való félelmükben elbujdostak.

A hadügyminiszter ezután dr. Reitner (dem.) kérdésére felel, aki kifogásolta, hogy löszerraktárakat városokban helyezzenek el.

Vuics Dimitrie bánati földmivespárti képviselő a bánási közbiztonsági állapotokról beszélt és megemlíti, hogy a kivilágítatlan vonatok miatt mennyi bűncselekmény történt. Interpellációját a belügy-

miniszterhez intézte, akitől erélyes intézkedést követelt. Vuicsity belügyminiszter távolléte miatt a választ csak a legközelebbi ülésen kaphatja meg.

A napirendre áttérve megválasztották a hét parlamenti bizottságot. A pártok előzetes konferenciát tartottak, amelyen megállapodtak abban, hogy közös listával lépnek fel. A leadott százyolevanhét szavazat közül százyole a radikálisokra, harmincegy a demokratákra, tizenhat a muzulmánokra, tizenegy a földművesekre esett. Eszerint a bizottságokba bekerült 12—12 radikális, 4—4 demokrata, 2—2 klerikális és muzulmán és 1—1 földmivespárti képviselő.

A választások befejezése után a napirend második pontját, Lázity Vojislav földmivespárti képviselő törvényjavaslatát tárgyalták. Milutinovity előadó ismertette az elemi károkról szóló törvényjavaslat lényegét és javasolta, hogy a parlamenti bizottság a kormánynak erre vonatkozó törvényjavaslatával egyidejűleg vitassa meg. A szkupstina az indítványt elfogadta. Bakity a Ház alelnöke, aki a távollévő Jovanovity házelnököt helyettesítette, az ülést déli egy órakor bezárta.

Aláírják a lausannei békeszerződést.

Létrejött a török-görög béke.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Angora, jul. 10.

(Havas jelentés.) A miniszterek felhatalmazták Izmedet a lausannei békeszerződés aláírására. Az ünnepi aktus valószínűleg a mai nap folyamán megy végbe.

A békekötés híre Konstantinápolyban általános meglepetést keltett. A város zászlódszt öltött. Az utcákon öles plakátok hirdetik a béke létrejöttét. A lakosság örömmámorban üszik.

TÖZSDE

Julius 10.

Beograd. (Zárlat.) London 43485, Páris 55370, Newyork 95, Genf 163758, Szaloniki 25350, Milano 40365, Prága 28975, Berlin 003, Wien 0133, Bukarest 47, Budapest 110, Amsterdam 3850, Varsó 007.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 00021, Hollandia 227, Newyork 57950, London 2645, Páris 3390, Milano 2460,

Prága 174250, Budapest 00675, Beograd 610, Bukarest 28750, Varsó 00045, Szófia 560, Wien 00082.

Budapest. (Zárlat.) Amsterdam, Hollandi forint 3363—3483, Beograd, Dinár 90—94, Berlin 440—520, Márka 490—570, London 39150—40350, Font 39170—40370, Newyork, dollár 8570—8870, Páris 503—523, Francia frank 508—528, Prága, sokol 258—270, Varsó, lengyel márka 670—750, Wien, osztrák korona 1215—1315. A többi változatlan.

A magyar kormány likvidálja a wieni emigrációt (?)

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 10.

A „Pesti Napló” politikai körök-ből azt a hírt tudja, hogy a wieni emigráció likvidálása megkezdődött. A lap szerint a kormányhoz közelálló wieni helyen tárgyalások folynak, amelyekbe sem Garamit, sem Buchingert, sem a szociáldemokrata-pártnak Wienben élő mérsekelt vezetőit nem vonták bele. A kormány megbízottai a hazatérni kívánó emigránsokkal előbb nyilatkozatot íratnak alá, amelyben megfogadjatják velük, hogy hazatérés esetén hűségesen viselkednek, ünnepélyesen becsánatot kérnek az alamtól, az ellene külföldön elkövetett vétségeikért.

A lap a hírt fenntartással közli s a megerősítését várja.

Budapest, jul. 10.

A reggeli „Pesti Napló”-ban megjelent és az emigráció likvidálásáról szóló híre a „Magyar Hírlap” illetékes helyen egy értesült, hogy abból egy szó sem igaz. A lap a szociáldemokrata pártklubban is érdeklődött, ahol szintén nem tudnak az akcióról.

Anglia titkolózik.

London, jul. 10.

A Wolf távirati ügynökség jelenté: Tegnapi Baldwin elnöklésével minisztertanács volt, amelyen Curzon beszámolt a német és francia nagyköveteikkel folytatott tanácskozásokról. A referátát a minisztertanács tudomásul vette.

A Reuter-ügynökség szerint a tanácskozás részleteit titokban tartják.

A munkabérek számrekordja.

Berlin, jul. 10.

(Havas.) A Ruhr-bányamunkás-ság megegyezett abban, hogy a harmínchétezerhatszáz márka napi-bért elfogadja. A sztrájkolók — kivétel nélkül — már munkába állottak.

Nyilatkoznak Anglia magatartásáról.

London, jul. 10.

Az alsóházban Baldwin, a felsőházban pedig Curzon egyidejűleg felvilágosítást nyújt Anglia magatartásáról. A nyilatkozatot úgy a kül- mint a belpolitikai körökben feszült figyelemmel várják. A beszédeket állítólag csütörtökön tartják meg.

Kikövezik vagy elhelyezik a piacot.

Uj helypénzt vezet be a város.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 11.

A Car Dusanova (Váraljai) utcában lévő piac alig képes lebonyolítani a nagy forgalmat, amely különösen hetipiac napokon, kedden, pénteken és vasárnapon nagy méreteket ölt. Az árusítók és a vevők szempontjából egyformán káros volt a piac túlszűkösége s ezért általános örömmel fogadták a hírt, hogy a város fiókpiacot szervez a belvárostól távolabb lakó polgárok részére a Zsitni (Gabona) téren. A város reformja azonban minden jó tulajdonsága mellett sem talált kellő támogatásra az árusítók körében, mert ezek továbbra is esőkönyösen ragaszkodtak eredeti standjukhoz s inkább a túlszűkös piacot szorongták, minthogy a kényelmesebb fiókpiacot választották volna.

A városi tanács, hogy a már-már tűrheterlenné váló helyzeten javítson, tegnapi ülésének a napirendjére tűzte ki a kérdést. A tanács elhatározta, hogy a Car Dusanova (Váraljai) utcai piacon ezentúl nemcsak a kofák és a vidékiek, hanem a helybeli termelők is fizetnek helypénzt, míg a Zsitni (Gabona) tér piacán ettől a kötelezettségtől mentesítik őket. Ilyen radikális intézési mód mellett bizonyára megszűnik a gabona-téri piac ellen megnyilvánuló érthetetlen ellen-szenv s rövidesen benépesülnek az árván maradt árusító asztalok.

A helybeli termelők helypénzével szaporodik a város jövedelme. Ezt a bevételi többletet a város a Váraljai-utcai piac kikövezésére kívánja fordítani. Amennyiben az év folyamán elért bevétel erre elegendőnek bizonyulna, áthelyezik a piacot a vásártérre.

Sport

Magyar atléták győzelme Berlinben. 100 m.: 1. Houben 11.4 2. Imbach. — Távolugrás: Molnár 687 cm. — Magasugrás: Gáspár 180 cm. Súlydobás: Csejtheji 13.03 m. — 5000 m.: Bedarff 15 p. 38.7 mp. — Diskoszvetés: Csejtheji dr. 41.86. — Hármasszertett verseny (100 m. távolugrás, diszkosz) 1. Somfai 185 pont. 2. Pauler.

Jugoszláv császárság. A zagrebi „Jutarnji List” érdekes cikket közöl, mely szerint Sztambulinszki egy jugoszláv császárság megalakítását tervezte, amelyben Szerbia és Bulgária egyesült volna. A tervezet a horvátokról és szlovénekről nem tesz említést.

Orosz tragédia. Beogradból jelenti tudósítónk: Maszlov Vaszilije, volt orosz katonatiszt, egy beogradi tamburászenekarnak a tagja tegnap reggel egy Beograd melletti árokban mellbe lőtte magát. Arrafelé éppen akkortájt haladt el egy cigányzenész, aki kocsin bevitte a súlyosan sérült oroszt a közkórházba. Tetét azért követte el, mert megtudta, hogy családja Oroszországban éhen halt.

Végleges döntés az erdélyi optáltak birtokai felett.

Bonyodalom a konvenció aláírása körül.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, jul. 11.

A mai nemzetgyűlésen Hegyemegyi Kiss Pál független kigazda interpellál a romániai magyar birtokok ügyében létrejött brüsszeli szerződés ügyében. Hegyemegyi megkérdezi a külügyminisztert, hogy hajlandó-e teljes nyíltsággal felvilágosítást nyújtani arról, hogy a nemzetek szövetsége tanácsában mit határoztak az optáltak erdélyi birtokainak kisajátítása kérdésében. Magyarország és románia Adatsi japán követ közbenjárásával Brüsszelben tárgyalt, kérde most már, miképpen folyt le a tanácskozás s mi lett a pozitív eredménye. Felvilágosítást kér arra vonatkozólag is, hogy miért bízták az ország képviselőt gróf Csáky Imre volt külügyminiszterre.

Az interpelláló az egyezmény aláírásának körülményeiről előterjeszti a birtokába jutott adatokat. Elmondja, hogy a népszövetség fenti tanácskozásán a szóbanforgó kérdésben a magyar álláspontot Lukács György képviselte és igen nagy erkölcsi sikert ért el. Közvetlenül a megegyezés előtt kapta Adatsi a megbízatását, hogy igyekezzék a magyar-román megegyezést létrehozni. Ezután volt a brüsszeli konferencia, ahol újabb tanácskozásra jöttek össze, az optások birtokainak ügyében. Az értekezletre nem Lukácsot küldték ki Magyarországra képviselőjéül, hanem Csákyt, Gajzago Lászlóval.

A genfi és brüsszeli tanácskozások közötti időt Románia arra használta fel, hogy Japán párisi nagykövete útján Adatsira befolyást gyakoroljon. Adatsi Brüsszelben Csáky és Gajzago távollétében aláírta az

egyezményt a román megbízott legnagyobb meglepetésére, azzal a kijelentéssel, hogy legyen már egyszer vége a huza-vonának. Amikor a magyar kormány az egyezmény aláírását megtudta, táviratban követelte annak visszavonását.

A kormány a genfi ülésre Apponyit küldötte ki képviselőjéül, aki azonban már nem segíthetett a dologon. A népszövetség a brüsszeli egyezményt érvényesnek mondotta ki és a végleges megegyezés alapjául tekintette.

Hegyemegyi hangsúlyozni fogja, hogy olyan hiba történt, amiért Ferenc József idejében ajánlott levélben kellett volna elküldeni a lemondást.

London, jul. 10.

A „Manchester Guardian” cikkez a népszövetségnek a magyar-román konfliktus ügyében hozott határozatáról, amelyet igazságtalannak tart Magyarországgal szemben. A lap azt írja, hogy kétségesnek tartja, hogy Magyarország brüsszeli képviselője nem lépte túl a felhatalmazását. Adatsi japán követet csak arra jogosították fel, hogy az esetleges megegyezést aláírja, de nem mondhatott le Magyarországi jogáról.

A lap igazat ad Apponyinak abban, hogy a brüsszeli megbeszélés jegyzőkönyvének aláírása nem jelenti a megegyezés elfogadását. A nemzetek tanácsának genfi ülése ahelyett, hogy magáévá tette volna a nemzetközi bíróság jogi véleményét követelő ékesen szóló fejtegetéseket, elzárta a törvény útját és olyan határozatot fogadott el, amely a kibékülés jámbor óhaját hangsúlyozza.

Rendelet a belföldi áru piac fellendítésére.

Megvonják a vámmentességet azoktól, akik a külföldet előnyben részesítik.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 10.

A kereskedelemügyi minisztérium rendeletet küldött a bánsági kereskedelmi- és iparkamara címére, amelyben felhívja a kamarát, hogy a gyáriparosokat figyelmeztesse, miszerint azon anyagokat (árúkat), amelyek belföldön beszerezhetők, ne hozassák külföldről, mert ezáltal jelentős károsodás éri a hazai ipart. A minisztérium egyúttal közli a leiratban, hogy oly esetekben, amikor konkrét adatok alapján megállapítják, hogy valamelyik ipartelep vagy gyár külföldről szerzi be a belföldi piacon bőséges mennyiségben kapható anyagot, megtorló intézkedéssel fog élni.

A rendeletben megemlíti a kereskedelemügyi minisztérium, hogy

különösen azon gyárak járnak el ily módon, amelyeknek külföldön van a központjuk. A központi igazgatóságok — írja a leirat — nem egy esetben egyenesen utasítják a külföldön lévő érdekelteket, vállalataikat, hogy rendelésnél első sorban azt az államot részesítsék előnyben, amelyben az anyaintézet működik.

A beeskereki kamara ezután is figyelmezteti az érdekelteket, a minisztérium utasítására. Egyúttal közli a gyárosokkal, ipartelepek vezetőivel, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer az, hogy előnyben részesítik a belföldi gyártmányokkal szemben a külföldi piacot, kénytelen lesz megvonni a vámmentességre vonatkozó engedélyek kadását.

HIREK

Jul.
12.

100 ban Krisztus előtt szül. Cajus Julius Cäsar 1694 ben nyitottak meg a hallei egyetemet.

1806 ban megalapítja Napoleon a rajnai szövetséget

1871-ben Viktor Emanuel bevonul Rómába, az olasz állam egységesítése befejeződött.

A miniszterelnök köszönete. Beogradból jelenti tudósítónk: A miniszterelnökségi sajtóiroda kommunikét adott ki, amelyben köszönetet mond Pasity miniszterelnök nevében valamennyi üdvözlő táviratért, amelyet szerencsés megmenekülése alkalmából elküldöttek.

A budapesti kommunista puccs kísérlet. Budapestről táviratozza tudósítónk: A kommunista összeesküvésben tegnap újabb tizenöt előállítás történt. Ujpesten és Kőbányán a házkutatás alkalmával hetvenhárom löfegyvert és több ezer töltényt találtak.

Matiné a Kaszinóban. Gilde Vendel zenetanár, akadémiai előkészítő magániskolájának növendékeivel július hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kaszinóban matiné rendez.

A mérleg felülvizsgálása és hitelesítése. A mérleg hitelesítő hivatal július hó 16-án kezdi meg a mérleg és minden a mérleghez tartozó eszközök időleges felülvizsgálását és hitelesítését. A hitelesítés utcánként történik, amelynek sorrendjéről az érdekelteket idejekorán szóval értesítik. A felhívásnak mindazok kötelesek eleget tenni, kik mérlegeiket közforgalomban használják. A hivatal helyisége a Miletityeva-utca 24. szám alatt van.

Rendőri hír. Sziveri Giza 16 éves felsőmunkásjai cselédleány munkaadójától, a Car Dusanova (Váraljai) utcában lakó Küffer József magánzórtól egy pár fekete cipőt, egy pár harisnyát, egy nagy fejkendőt és egy grenadin szoknyát lopott el. A szoknyát a tolvaj leány eladta. A többi holmi azonban hiánytalanul megkerült. Sziveri Gizát a rendőrség letartóztatta. Átadják az ügyészságnak.

Országos vásárok. Panosevon július 11., 12. és 13-ikán, Budiszvávn 16. és 17-én. Kumánon és Nova Kanjizsán 29-én országos vásártartanak.

Elveszett egy negyedmillió elismervény. Tegnap délben 12-2 óra között az uszodában elveszett egy pénztárca, amelyben kilencszáz dinár készpénz és egy kétszázötven ezer dinárról szóló hitelesített hitelezői elismervény volt. A pénztárca Salom J. Dániel tulajdona. A becsületes megtaláló illő jutalom ellenében átadhatja a „Torontál” kiadóhivatalában.

Im Bethaus der bischöf. Methodistenkirche, Verešmartiova ul. (Herrengasse) 13, findet Mittwoch, den 11. Juli abends 8 Uhr ein Lichtbildervortrag statt über das Buch: Die Pilgerreise nach dem Berge Zion. Es ist jeder mann herzlich eingeladen. 13

• Vas- és fémdöntvényeket Krausnál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Egy veszett eb garázdálkodása. Tegnap este hét óra tájban egy veszett eb rohant végig a Prince Gyorgye utcán és Princeze Jelene parton. Az elemi iskola sarkán egy leányt harapott meg, távolabb pedig még egy kis fiút. A kutya állítólag hét személyt mart meg.

Tűz. Tegnap este fél kilenc órakor tüzet jelzett a toronyór. A Zsitni (Gabona) téren lévő Schwann-féle fűszerkereskedés berendezése gyulladt ki. A tüzet a tűzoltóság rövidesen eloltotta.

Az „Amerika”-asztaltársaság július hó 15-én, vasárnap d. e. 10 órai kezdettel díjtekézt rendez a Hochholzer-féle vendéglőben. A zenét a délutáni szórakozáshoz és az esti tánchoz Gazsi Jónéü tamburazenekei szolgáltatja. Belépődíj nincs. A jótékony cél érdekében szíves látogatást kér a rendezőség.

Szabóiparosok figyelmébe. Tisztelettel vagyok bátor az igen tisztelt szabóiparos urak tudomására hozni, hogy ez idén is — mint már 10 év óta — modern szabásati oktatást fogok tartani július hó közepétől augusztus hó végéig. Közlebbi felvilágosítást ad Feketics Péter uriszabó Veliki Beeskerek, volt Pestszálló épület.

Üzletáthelyezés. Ezúton értesítem t. e. vevőimet, hogy férfiszabóüzletemet az Obala Princeze Jelene (Gizella-part) 7. sz. házból (Honvéd) utca 5. sz. alatti saját házamba helyeztem át, ami által olcsóbb árakat számíthatok. Kérve a nagyjérdemű közönség további szíves támogatását, vagyok kiváló tisztelettel Behring Károly, férfiszabó.

Atutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16 Vezérigazgató 52.

A Pásztorúz kolozsvári irodalmi folyóirat legújabb száma Reményik Sándortól hoz visszaemlékező sorokat Pákh Albertre, Bodor Aladárra, Nagy Emmára, Reményik Sándorra és Bartalis János verseire, Pákh Albert és Balogh Endre novelláira, Kristóf György Pákhot és Petőfit párhuzamba állító tanulmányára és élénk megjegyzés-rovat teszik tartalmassá ezt a számot. Megrendelhető a „Pásztorúz” kiadóhivatalában Cluj (Kolozsvár), Románia. Előfizetési díj negyedévre 100 lei.

VRSAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTAL” részére felvesz 938

GRÓB JENŐ
hírlap hirdetési iroda, VRSAC.

A cukorgyári rablógyilkosság bűnügye a tábla tanácsa előtt.

A tárgyalás első napja.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 11.

Tegnap délelőtt kezdették meg a cukorgyári kettős gyilkosság s az ezzel kapcsolatosan kiderített farkasdini és toráki gyilkosság, valamint többrendbeli rablás bűnügyében a fellebbviteli tárgyalást. A novisadi tábla a vádlottak és a kihallgatandó tanúk nagy számára való tekintettel elhatározta, hogy Beeskereken tartja meg a tárgyalást.

A novisadi tábla tanácsa — mint megírtuk — autón érkezett Beeskerekre. Délelőtt kilenc órára volt kitűzve a tárgyalás megkezdése, amikorra is nagy néptömeg gyűlt össze a törvényszéki palota folyosóján. A tábla tárgyalása iránt megnyilvánult érdeklődés mégsem mutatkozott oly nagyarányúnak, mint az elsőfoknál. Míg a törvényszéki tanács tárgyalásának idején már jóval annak megkezdése előtt kelt el az utolsó darab jegy, addigra tegnap még kilenc óra tájban, közvetlenül az ülés megnyitása előtt osztotta szét Bozsini igazgató az utolsó jegyeket.

A folyosón csoportokba verődve tárgyalják a cukorgyári kettős rablógyilkosság bűnügyét, mely még ma, két év elmúltával is élénk emlékeztében él mindenkinek. A többi büncselekmény, melynek elkövetésével vádolják a bünszövetkezetet, csak nagyjából ismeretes, mert végrehajtásuknál nem jártak el a tettesek oly borzalmas kegyetlenséggel, mint éppen Brüll Gyula cukorgyári pénztáros és Balázs Imre cukorgyári kocsis meggyilkolásánál. A folyosón összegyűlt közönség köréből egyre-másra üti meg füllüket Szakula Vászta és Petru Miók neve. Szakulanak és Mióknak volt az elsőfoku ítélet szerint a legtöbb része a cukorgyári gyilkosságban s a többi bűntettben is — kevés kivétellel — aktíve közreműködtek.

A tárgyalás megnyitása.

Délelőtt kilenc óra után néhány perccel nyitják meg a törvényszék másodemeleti nagytermét, amelyben a tárgyalást tartják. A padsorokat csaknem teljesen betöltik az érdeklődők, akik között feltűnően sok a nő. A közönség a megnyitó ülés egész tartama alatt nyugodtan viselkedett és szinte áhitatos csendben hallgatta végig a tanács előadóinak szavait.

Röviddel kilenc óra után vonult be a novisadi tábla kiküldött tanácsa Aranyiecki Sztanko elnökkel az élén. A tanács tagjai Mavity Rafo és Gavrilovity Sztevan voltak. Póttag: Kiss János dr. Jegyzőkönyvvezető: Présity Aleksander. A vád képviselőiben Vojvodity Ivó dr. vezetőügyész jelent meg. A védők asztalánál Boskovity Duda dr. képviselő, Mihajlovity Jovan dr., Kartal Árpád dr. és Mrkusity József ügyvédek foglalnak helyet. Az újságírók részére az esküdtszéki padokat tartották fenn.

A vádlottak.

Aranyiecki elnök megnyitja az ülést és elrendeli a vádlottak elővezetését. Szuronyos fogházörök vezetik elő a vádlottakat. Elsőnek lép be a terembe Miók Petru, az életfogytiglani fegyházra ítélt vádlott. Arcán és külsején egyáltalában nem látszik meg a fogházban eltöltött két hosszú év. Ellenkezőleg, a hosszú téltől és a jó ellátástól kissé megköveredett. A fogságban lévő letartóztatottak hozzátartozóinak ugyanis megengedték, hogy elláthassák a foglyokat. Ezt a kedvezményt aztán tényleg ki is használták s olyan sokas szeleteket hordottak be a cellákba, hogy a vádlottak nem panaszkodhattak rossz ellátás miatt. Amikor Miók Petru áttekint a közönségen és szeme végigszeli az ítélőhatalra hivatott bíróságon, kissé elhalványodik s láthatólag megrendülve megy a kijelölt helyére. Mellette egy szuronyos fogházör foglal helyet. Két ór közé kerül Szakula Vászta, a halálra ítélt vádlott. Mélyen alá tartja fejét, szeméit mereven a padlóra szögezi és egy pillanatra sem tekint fel. A legcinikusabban viselkedik az összes terheltek közül. Ügyvédet sem kért védelmére, úgy hogy az elnök hivatalból volt kénytelen ügyvédre gondoskodni. A többi vádlottak közbönszen viselkednek és érdeklődéssel, nagy figyelemmel hallgatják a tanács előadóinak szavait — a vádak, amelyeknek elkövetésére kell a fellebbviteli bíróságnak ítéletet mondania.

A vádlottak neveinek felolvasása után, a védők neveit veszik jegyzőkönyvbe. Mihajlovity Jovan dr. Miók Petru, Miók József, Miók Jovan és Salamon Bugár védelmét látja el. Boskovity Duda dr. panaszos ügyvéd — országgyűlési képviselő Szakula Vászta és Berlinger Kristófot, Mrkusity József dr. Daniló Lifát, Kartal Árpád dr. pedig John Miókot védi.

Az elsőfoku ítélet felolvasása.

A tanács elnöke átadja a szöveget az előadónak, aki felolvassa az elsőfoku ítéletet. Az előadó ismerteti a tárgyalás menetéről felvett jegyzőkönyvet, egy vaskos gépirásos füzetet, majd rátér az ítéletre. Először a rendelkező részét mondja el, majd a kimerítő indokolást olvassa fel. Az ítélet büntető rendelkezése nagyjából a következőket tartalmazza:

A büntetés.

Miók Pétert tizenkét bűnügyben találta bűnösnek az elsőfoku bíróság. Így: a cukorgyári rablógyilkosság bűnügyében, mint bűnrészt, ugyanabban a bűntettben fosztogatás miatt, a Paszkuc John-féle gyilkosság és a Markov Zsiva elleni farkasdini rablógyilkosság ügyében mint tettestársat, a Szekosan, Petrovity, Zsivoin Zsiva, Braun Mór, Kátity Tima, Prém, Kovenc és Mrkov elleni rablás bűntettekben

mint bűntársat mondotta bűnösnek a beeskereki törvényszék büntető tanácsa s ezért elítélte életfogytiglani fegyházra.

Szakula Vászta, a cukorgyári gyilkosságban mint tettest, a fosztogatásban és a farkasdini rablógyilkosságban mint bűntársat találta bűnösnek s elítélte kötéltálati halálra.

Berlinger Kristófot a farkasdini rablógyilkosságban, Petrovity kárára elkövetett rablásban, azonkívül a Braun és Szekosan elleni rablásokban és súlyos testisértes bűntettben mint tettest életfogytiglani fegyházra ítélt.

Lifa Danilót az elsőfoku bíróság szintén életfogytiglani fegyházra ítélt, még pedig: a farkasdini gyilkosság elkövetéséért, a Zsivoin, Petrovity, Prém és Braun elleni rablásban való részvételért.

Bugár Salamon tizenöt évi fegyházat kapott, mert a toráki, szárcsai, Prém-tanyai és a Kovenc, Mrkov, Braun és Szekosan kárára elkövetett rablásokban segédkezett.

Ugyancsak tizenöt évi fegyházzal sújtották Vuju Györgyöt, aki a toráki, szárcsai, écskai, begasvetidjuradji és Mrkov-pusztai rablásokban mint bűntárs részt vett.

Miók Valér, aki a szárcsai, farkasdini, écskai, toráki, katalinfalvai, a Petrovity és Hernyulnszki kárára elkövetett rablásokban közreműködött s ezért a bűnéért tizenöt évi fegyházat kapott, már nem várta be a földi igazságszolgáltatás végső eredményét. Ez év áprilisában a beeskereki fogházban meghalt.

Miók Györgyöt tizenkét évi fegyházzal büntették, mert a toráki, szárcsai és Mrkov-pusztai rablásokban bebizonyosodott, hogy a többi vádlott bűntársa volt.

Sparjaszu Pált, a Zsivoin Zsivo és Braun Mór elleni rablásokban való részvételéért tíz évi fegyházzal sújtották.

Miók Józsefet, a tizedik vádlottat hat évi fegyházzal büntették, mert csak kétrendbeli rablásban bizonyosodott be a bűnössége.

Végül Miók Jánost két évi fegyházzal sújtották háromrendbeli bűnrészség miatt.

Folytatólagos tárgyalás.

A hatalmas vádanyag ismertetése, az ítélet rendelkező és indokoló része kötetre terjedő munka volt, melynek megszerkesztése is sok

dőt vesztett. Fél tizenegy órakor az elnök szünetet rendelt el, majd tíz perc múlva folytatták az ülést. A feldolgozásra váró anyag felolvasása még délután sem fejeződött be. Néhány perccel fél egy óra után az elnök félbeszakította a tárgyalást s folytatását ma délelőtt kilenc órára tűzte ki. Az előjelek után ítélve, a vádanyag és ítélet ismertetését ma délig befejezik s a holnapi tárgyaláson már sorra kerülhet a beidézett tanúk kihallgatása.

A tárgyalás előreláthatólag négyöt napot vesz igénybe. Ítéletkihirdetés szombatra vagy hétfőre várható.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Közgazdaság

Nagybecskereki Népbank Részvénytársulat.

Hirdetmény

és részvényjegyzési felhívás.

Az 1922 december 15-én megtartott rendkívüli közgyűlésnek az alaptőkének 1.000.000 koronáról 1.000.000 dinárra való felemelésére vonatkozó határozatát a kereskedelemügyi miniszterium 1923 május 19-én kelt VI. 2218/923. szám alatt jóváhagyta, ellenben ugyanezen közgyűlés azon határozatát, mely szerint a részvénytőke 7500 darab egyenként 100 dinár névértékű és 10.000 darab negyed, egyenként 25 dinár névértékű részvényből áll, olyképpen módosította, hogy az alapszabályok 4. §-a most így szól: „A bank alaptőkéje 1.000.000 dinár, felosztva 40.000 darab 25 dináros részvényre.”

Ezen rendelkezés következtében az alulírott igazgatóság minden részvényesnek, aki 1922 december 15. és 1923 január 15. közötti időben eszközölt részvénykibocsátás alkalmával új részvényeket jegyzett, minden darab 100 dinár névértékű részvény helyett, négy darab egyenként 25 dinár névértékű részvényt fog kiszolgáltatni, mielőtt ezen új részvények elkészültek.

A fent hivatkozott miniszteri rendelkezésből következik, hogy a régi 100 korona, illetve 50 forint névértékű részvényeknek időközben negyed részvényekre történt lebecsülése érvénytelen és a forgalomban levő régi részvények 25 dinár névértékű egész részvényeknek tekintendők.

Az 1922 december 15-iki rendkívüli közgyűlés határozata alapján az alulírott igazgatóság a még ki nem bocsátott új részvényeket, összesen 500.000 dinár névértékben, ezennel kibocsátja a következő feltételek mellett:

1. Kibocsátásra kerül 20.000 db 25 dinár névértékű új részvény, miáltal a jelenlegi teljesen befizetett 500.000 dinár alaptőke 1.000.000 dinárra emelkedik.

2. a) Minden 100 korona, illetve 50 forint névértékű régi részvény, egy darab 25 dináros névértékű új részvény átvételére jogosít.

b) Ideiglenes elismervények (az 1922 XII/15—1923 I/15. keltezetek) tulajdonosai fel vannak jogosítva minden annak idején jegyzett és teljesen befizetett 100 dinár névértékű részvény alapján négy darab jelenleg kibocsátásra kerülő 25 dinár névértékű új részvényt átvenni.

3. A kibocsátási ár 25 dinár darabonként és 8% kamat 1923. évi július hó 1-től a befizetés napjáig számítva, mely összegek az elővételi jog gyakorlása alkalmával, legkésőbb azonban 1923 július 31-ig fizetendők.

4. Az elővételi jog 1923 július 31-ig a bank pénztáránál gyakorolható, a régi részvények, illetve az 1922 december 15. és 1923 január 15. közötti időben kiadott ideiglenes elismervények bemutatása mellett.

5. Az új részvények 1923 július 1-től kezdve részeseznek az üzleti eredményben, olyképpen, hogy az 1923 évre megállapítandó osztalék felerésze fog annakidején kifizetésre kerülni. Ami a további osztalék-jogosultságot illeti, az új részvények 1923 január 1-től kezdve a régi részvényekkel teljesen egyenjogúak lesznek.

6. A részvényesek által 1923 július 31-ig esetleg át nem vett új részvényeket az igazgatóság szabadkézből, de darabonként 35 dinárnál nem olcsóbban, értékesítheti.

7. A bélyegilletéket és a kibocsátási költségeket a társaság viseli.

8. Az ezen kibocsátásból befolyó (700.000 dinár) összegből 500.000 dinár részvénytőke számlára könyvelendő, továbbá — a legközelebbi közgyűlés utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett — 37.500 dinár a rendes tartalékalap és 132.500 dinár az osztalék-tartalék javára lesz elszámolandó, 30.000 dinár pedig a tisztviselők nyugdíj-alapjának kiutalva.

9. A kibocsátási ár befizetése ideiglenes elismervényekkel lesz nyugtatva, melyek egy az igazgatóság által még közzeendő későbbi időpontban új eredeti részvényekre lesznek becsereélve.

Amidőn a fenti határozatokat tisztelt részvényesünk és az érdeklődők szives tudomására hozzuk, tisztelettel meghívjuk őket elővételi joguk gyakorlására, illetve részvényjegyzésre.

Vel. Becskerek, 1923 július 10.

A Nagybecskereki Népbank Részvénytársaság igazgatósága.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik férjem elhunyt alkalmából részvétükkel fájdalomukat enyhítették, ugyszintén az Ambrózia-cukorkagyár munkásainak a küldött koszoruert, valamint a Hazaimalom munkásainak pénzbeli segélyükért hálás köszönetet mondok.

1313 Özv. Tickart Antalné.

K. br. 588/1923. 1305

Hirdetmény.

Jarkovac községnek szüksége van hat vagon tüzelőfára (1 vagon 15.000 kg, 5 vagon à 10.000 kg). Ajánlatok július 20-ig az előjáróság címére küldendők.

Jarkovac, 1923 július 6-án.

Az előjáróság.

Opštinsko Poglavarstvo Novo Selo. 655—1923. szám 1304

Árverési hirdetmény.

Novo Selo (Ujvár) község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy vadászati jogát folyó évi július hó 31-én d. e. 9 órakor a község-háza tanácsstermében 6 évre, folyó évi augusztus hó 1. kezdettel nyilvános árverés útján haszonbérbe adja. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Novo Selo, 1923. évi július hó 6-án.

A községi előjáróság.

Eladó kisebb családi

HÁZ

esetleg butorral együtt.
Bővebbet a tulajdonosnál:
TÓTH ANDRÁS hangszerkészítő,
Béga-végsor 2860. 1303

Polgármesteri hivatal V. Becskerek. 10422/923. szám. XXV

A szegényház és járványkórház átépítése.

1923. évi július hó 18-án fog megtartatni a versenytárgyalás a veliki-becskereki szegényház és járványkórház átépítése tárgyában. Az általam számvevősegi törvény 88. §-a értelmében bánatpénz fejében 2000 dinár fizetendő be a városi pénztárba az árlejtés napjának d. e. 10 órájáig. A költségvetés és a terv naponta d. e. 9—12 óráig a városi számvevősnél betekinthező.

Az ajánlatok az árlejtés napján legkésőbb d. e. 11 óráig adandók be.

Ajánlatok csak olyan vállalkozóktól fogadtatnak el, kik bemutatják bizonyítványukat, hogy a folyó 3 havi adójukat befizették és ezenkívül igazolják, hogy vállalkozási igazolvány birtokában vannak.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Ezen építkezés költsége nem szerepelvén az idei költségvetésben, a kifizetés tehát csak 1924. év elején lesz foganatosítva.

Vel. Becskerek, 1923 június 30-án.

T. Rajity,
polgármester h.

Arató borok!

Elsőrangú, szárazszüretelésű kudrici (Temeskutas) magashegyi borok: 1922-beli finom, új fehér 9 korona; 1922-beli kitűnő, tiszta sötétvörös 9 korona; 1921-beli prima fehér óbor, a legjobb minőségű hegyi szőlőkből, 12 korona. Kapható:

Tetz Jánosnál
Gudurica (Bánát). 1194

Motorhajó közlekedik

mindennap Stari Becsej és Turski Becsej között. Bácska és Bánát vonatjaihoz a legjobb összeköttetés
Indul:
Stari Becsejről 5, 9^{1/2}, 12^{1/2}, 17 órakor.
Turski Becsejről 6, 10^{1/2}, 13^{1/4}, 18 órakor.

Új fehér konyha- ugyszintén különféle butor darab eladó.

Megtekinthető: Veresmartiova (Uri) utca 5. szám alatt. 1306

A pancsevoi Szerb Bank faosztályánál Kovinban

eladó több ezer darab elsőrendű távirtda, telefon- és villamvezetékhez **fenyőoszlop** mindenféle hosszúság-alkalmas ban és vastagságban.

Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható.
1054

Családi okok miatt azonnal eladó

és birtokba vehető egy nagyon jól menő téglagyár 10 hold prima földdel. 1 körkemence, évi gyártóképessége 3.500.000 téglá és cserép, 2 cserépszárító 46.000 cserépedszkával, 3 ház munkáslakásokkal, 8 lónak való istálló, 6 vagon termés elhelyezésére alkalmas magazin, 4 szobás lakás tulajdonos számára, szép virág- és gyümölcsöskerttel, fél millió nyers téglá elhelyezésére alkalmas szin, 1 új 2 cilindertű 40 lóerős gőzmozdony, 1 téglagyártó prés, 2 darab „Büssing“ gyártmányú 45—45 lóerős teherautó mellékkocsival, 8 darab ló teljes szerszámmal és kocsikkal stb. Kész áruból átengedek 150.000 téglát és cserepet, valamint az egész nyers készletet. — Komoly vevők bármikor láthatják teljes üzemban a téglagyárt. Ára 1.000.000 dinár, ebből 500.000 azonnal, 150.000 három hó, 150.000 hat hó és 200.000 egy év múlva megállapodás szerinti kamattal fizetendő. Cim: Téglyagyár Izbiste (Bánát, Vršac mellett).
1306

Gyorgya Szmederevca (Laudon) utca

2870. szám alatti **háZ,**

Áll három szoba, konyhából, mellék-helyiségekkel, szabadkészből eladó. Vétel esetén azonnal beköltözködhető. Bővebbet a Torontál kiadóhivatalában.

Helybeli nagyobb iparvállalatnál

kifutóleány

azonnali belépésre felvétetik.

1263

Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Gőzekeberszántást

vállalnak 24 lóerős Fowler-féle gőzekejükkel 1222

Hirschl Herman és Fiai
Potiski Sv. Nikola (Torontál).

Elsőrendű, darabos **MESZET,**

száraz, vellázott 1255

FASZENET

jutányosan szállít

Révai Adolf, Subotica Telefon 55.

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombirozott zsákokban 299

Vesica Emilnél Suboticán, Stosova L. 3.

Állandóan nagy mennyiség raktaron.

Igen tisztelt gazdasszony!

Mielőtt befőttes-, lekváros- és uborka-üvegeit bevásárolná, számítsa ki, hogy mennyibe kerül Önnek a gyümölcs stb. és milyen nagy kárt szenved, ha csak egy üveg szétreped. A mai drága gyümölcs- és cukorárak mellett ez valóban nem lehet kicsiny. Ha ettől a kártól magát meg akarja óvni, úgy befőttes-, lekváros- és uborkaüvegeit csakie 42

Ivanitza Ferdinánd Karoly-

nál Veliki Becskerek Fő-utca, szerezte be, ahol elsőrendű cseh árut kap, mely jól-lehet valamivel többe kerül, de azért sokkal tartósabb és károkat, melyek az üveg repedése által származnak, ugyszólván teljesen kizár, miért is valamivel drágább árának dacára mégis olcsóbb, mint az ugynevezett olcsó vásári áru.